

MILJØVEJLEDNING FOR SKRIVE-, PRINT- OG KOPIPAPIR

SMÅINDKØB

Vælg papir, som er mærket med Blomsten eller Svanen

Miljømærkerne Blomsten og Svanen er garanti for, at produktet er blandt de mindst belastende for miljøet, uden at kvalitet eller funktion af den grund er forringet. Der er (juli. 2005) en del blomst- og svanemærket papir på det danske marked. Følg udviklingen på www.ecolabel.dk.

Vælg papir, der er så tyndt som muligt

Overvej hvilken papirtykkelse (gramvægt), der er nødvendig. Jo lavere gramvægt, jo bedre rent miljømæssigt.

STORINDKØB

Hvis du skal købe stort ind og måske gennemføre et udbud, kan du stille ekstra krav til miljøvenligheden af produkterne. Herunder er en liste med spørgsmål, som du kan bede leverandøren om at besvare.

FÅ OPLYSNINGER OM MILJØMÆRKER

Er papiret mærket med Blomsten eller Svanen, eller lever det op til kravene i miljømærkerne?

Miljømærkerne Blomsten og Svanen er garanti for, at produktet er blandt de mindst belastende for miljøet, uden at kvalitet eller funktion af den grund er forringet. Der er (feb. 2005) en del blomst- og svanemærket skrive- og kopipapir på det danske marked. Følg udviklingen på www.ecolabel.dk. Alternativt kan du efterspørge tryksager, som opfylder svanekriterierne for skrive- og kopipapir.

FÅ OPLYSNINGER OM PAPIRTYPE

Hvor meget vejer papiret?

Overvej hvilken papirtykkelse (gramvægt), der er nødvendig. Jo lavere gramvægt, jo bedre rent miljømæssigt.

Hvor stor er andelen af genbrugsfibre i papiret?

Vælg papir med højst muligt indhold af genbrugsfibre. Fremstilling af papir ud fra genbrugsfibre sparer store mængder energi, fordi nogle procestrin bliver overflødige.

Hvor stor er andelen af fibre fra certificeret bæredygtigt skovbrug?

Vælg papir med højst muligt indhold af fibre fra certificeret bæredygtigt skovbrug - for eksempel FSC. I kriterierne til EU's miljømærke Blomsten stilles der krav om, at mindst ti pct. af anvendte jomfruelige fibre skal stamme fra certificeret bæredygtigt skovbrug. Tilsvarende stilles der i kriterierne for Svanen krav om 15 pct. certificerede fibre - dog med undtagelser, hvis der indgår returfibre.

Er papiret ubleget?

Fremstillingen af ubleget papir er mindre belastende for miljøet end fremstillingen af bleget papir.

Er papiret bleget uden brug af klor?

Hvis papiret skal være bleget, bør man undgå klorholdige blegemidler og vælge TCF-blegning (Total Chlorine Free). Hvis man ikke kan undgå klorholdige blegemidler, bør klorordioxid (såkaldt ECF-blegning) foretrækkes frem for klorgas. Herved begrænser man dannelsen af især de meget giftige klorerede organiske forbindelser.

FÅ OPLYSNINGER OM ENERGIFORBRUG

Hvad er det samlede energiforbrug (G) pr. ton papir) ved produktion af papiret?

For eksempel kræver ubleget papir færre procestrin og dermed mindre energi end bleget papir. Og fremstilling af genbrugspapirmasse er væsentligt mindre energikrævende end fremstilling af jomfruelig papirmasse.

Hvor stor er den samlede udledning af kuldioxid (CO₂) i kg pr. ton papir?

Fremstilling af genbrugspapirmasse er væsentligt mindre energikrævende end fremstilling af jomfruelig papirmasse. Forbruget af fossil energi er imidlertid typisk størst ved produktion af genbrugspapir, idet fremstillingen af jomfruelig papir i Norden overvejende er baseret på træmasse, som er CO₂-neutral.

Hvor stor er den samlede udledning af svovl i kg pr. ton papir?

Ved forbrug af elektricitet og brændsler som kul, olie og gas bliver der udledt svovldioxid (SO₂) til luften. Det kan give anledning til forsurening af miljøet. Udledningen af svovldioxid afhænger bl.a. af brændslets svovlindhold, forbrændingsteknik og røgrensning.

Hvor stor er den samlede udledning af nitrogenoxider (NO_x) i kg pr. ton papir?

Ved forbrug af elektricitet og brændsler som kul, olie og gas bliver der udledt nitrogenoxider (NO_x) til luften. Det kan give anledning til forsurening af miljøet. Udledningen af nitrogenoxider afhænger bl.a. af forbrændingsteknik og røgrensning.

FÅ OPLYSNINGER OM SPILDEVAND

Hvor stor er udledningen af organisk stof?

Udledningen af organisk stof (såkaldt COD) målt i kg pr. ton papir bør være så lav som mulig. Udledning af organisk stof fra især papirmassefremstilling bidrager til iltsvind i vandmiljøet.

Hvor stor er udledningen af næringsstoffer?

Udledningen af næringsstofferne kvælstof (N) og fosfor (P) målt i kg pr. ton papir bør være så lav som mulig. Forøgede mængder af næringsstoffer i vandmiljøet kan medføre opblomstring af alger med efterfølgende iltsvind (eutrofiering).

Hvor stor er udledningen af klorerede forbindelser?

Hvor stor er udledningen af klorerede forbindelser (AOX) i kg AOX pr. ton papir? Klorblegning giver risiko for dannelse og udledning af AOX (adsorberbare organiske halogenforbindelser). Mange AOX'er er giftige. De fleste er fedtopløselige og opkoncentrerer i fedtvæv, og nogle er kræftfremkaldende.

Hvor stor er udledningen af tungmetaller?

Udledningen af tungmetallerne kadmium (Cd), bly (Pb), arsen (As), krom (Cr), kobber (Cu), kviksølv (Hg), zink (Zn) og nikkel (Ni) målt i kg pr. ton papir bør være så lav som mulig. Flere af tungmetallerne er meget giftige over for vandlevende organismer og bliver ikke nedbrudt i miljøet.

FÅ OPLYSNINGER OM PRODUCENTEN

Har producenten indført certificeret miljøledelse?

Hvis producenten har indført certificeret miljøledelse (ISO 14001 eller EMAS), kan man forvente, at der bliver arbejdet seriøst med at nedbringe miljøbelastningen fra produktionen.

Har producenten indført certificeret arbejdsmiljøledelse?

ISO 14001 og EMAS omfatter ikke arbejdsmiljø, men virksomheden kan vælge at indarbejde det i systemerne. Virksomheden kan vælge at indføre arbejdsmiljøledelse efter standarderne OHSAS 18001/OHSAS 18002.

Har producenten en miljøpolitik?

Hvis producenten har en miljøpolitik, kan man forvente, at der bliver arbejdet aktivt med virksomhedens miljøforhold.

Har producenten en skriftlig arbejdspladsvurdering (APV)?

Hvis der er udarbejdet en skriftlig arbejdspladsvurdering, kan man forvente, at der bliver arbejdet seriøst med sikkerhed og sundhed i virksomheden.

Bliver papirmassen fremstillet i en integreret produktion?

I de nordiske lande foregår fremstilling af jomfruelig papirmasse og papirproduktionen ofte i en integreret produktion. Det er økonomisk og ressourcemæssigt fordelagtigt, idet energiforbruget til papirproduktionen hovedsageligt kan dækkes af bark, flis m.v. fra det træ, der anvendes til at fremstille papirmassen.